

Anmeldt af
Søren Friis Smith:

Arild Linneberg

Retten til barnet

Gyldendal 2000

160 sider. Kr. 199,-.

Skilsmissebørn og fraktalfamilier

Forfatteren er en nu 50årig, dr. phil., professor i litteraturvidenskab ved Universitetet i Bergen, Norge.

Bogen er skrevet på baggrund af forfatterens erfaringer i forbindelse med, at hans ex-kone ønskede at være eneindehaver af forældremyndigheden over fællesbarnet, efter at parterne i en årrække havde delt den.

Bogen tager afsæt i forfatterens livshistorie, idet den, stærkt farvet af hans faglige baggrund, fortæller om hans liv, fra han blev gjort bekendt med, at hans tidligere kone kræver forældremyndigheden over fællesbarnet, til sagen afgøres ved retten i Bergen – med en overraskende dom!

I bogens indledning tiltales læseren direkte med et "Kære læser", og forfatteren slår dermed bogens karakter af at være et bekendelsesskrift an. Dette perspektiv fastholdes, på godt og ondt, bogen igennem. Godt, idet læseren fastholdes – også igennem de mange litterære afstikkere – af forfatterens åbenhjertighed og indignation (over et umenneskeligt retssystem, mere end over en ex-kone), mindre godt, når forfatteren bliver meget privat og dermed mindre interessant for læseren.

Forfatteren har humor, og sine steder har bogen humoristiske passager. Bogens 'stemningsleje' er dog ikke humoristisk, snarere præget af den dystrehed og tragik, der er betegnende for et handlingsforløb som det beskrevne.

I bogens første kapitel møder man en central psykologisk pointe: At den øgede kontakt mellem fædre og deres børn, der er en konsekvens af den øgede ligestilling mellem kønnene, øger tilknytningen mellem fædre og børn, og dermed vanskelighederne ved at kunne gennemleve en senere afbrydelse af kontakten.

Hele bogen kan i virkeligheden ses som et udmærket eksempel på denne problematik, som den igangværende udvikling uundgåeligt vil forstærke.

Forfatterens litteraturvidenskabelige baggrund fremgår af omslagstekst og forord. Skulle begge dele være undgået læserens opmærksomhed, gennemsyres teksten deraf fra bogens side 20. Herfra udgøres substansen af punktvis kronologisk ordnede situationsbeskrivelser af konflikten mellem parterne i og udenfor retten, imellem hvilke man føres på kortere eller længere udflugter, såvel til gammel og ny skønlitteratur som til nyere og ny faglitteratur. På det skønlitterære område kommer man virkelig langt omkring ad veje, hvor forfatteren tydeligvis er på hjemmebane. Det er både underholdende og lærerigt, særligt hvor det anskueliggøres, at konflikten mellem kønnene om børnene jo i virkeligheden er urgammel. Forfatteren har også stiftet bekendtskab med faglitteraturen, men er, ikke overraskende, knapt så velorienteret her. Man fornemmer, at han i en skandinavisk sammenhæng er bedst orienteret om danske udgivelser – hvilket naturligvis ikke skader i relation til bogens oversættelse til dansk – men det kan eksempelvis undre, at en kendt svensk bog, der kunne være en udmærket støtte til forfatterens argumentation, ikke er med.

Som nævnt er dommen, der kommer ud af den retssag, man følger, overraskende – og set med danske øjne – ganske kontroversiel: Dommen idømmer forældrene at fastholde den fælles forældremyndighed, idet der ikke er sket noget faktuel i forløbet siden denne ordnings indgåelse, der problematiserer denne – udover altså, at moderen på et tidspunkt ønsker at være eneindehaver af forældremyndigheden.

Forfatteren lægger op til et nyt syn på den familietype, han ser er under dannelse og som han, måske lidt overflødigt, kalder "fraktal-familien", i hvilken børnene får et større antal voksne, der kan drage omsorg for dem. Foruden de biologiske forældre får de også de sociale, og deres familier, – og foruden de biologiske helsøskende, så også halvsøskende og sociale søskende.

Dette skud for boven på "den kristne norske kernefamilie" vakte en del røre og skab-

te tilsvarende debat i den norske presse – også i den mere seriøse ende af skalaen, da bogen for tre år siden udkom dér. I Danmark har kristendommen ikke det samme tag i befolkningen. Den danske udgivelse af "Far og barn i moderlandet" vil derfor næppe vække megen modstand fra netop denne front. Da udgangen på den retssag, der er bogens baggrund, imidlertid er så kontroversiel, idet den stiller spørgsmålstegn ved megen dansk vanetænkning på området, kan den kun anbefales som et frisk pust ind i et noget stivnet dansk debatklimate.

'Retten til Branet' er udstyret med et efterskrift af Erling Fundal, formand for Foreningen FAR's Lokalafdeling i København.

Søren Friis Smith er aut. psykolog
med specialistanerkendelse